

DENGANG DA I HALD EGE..... De Gule Busser

Hald Ege Samlingen

Tidligere fiskehandler Jens Henriksen opretter omkring 1920 selskabet Viborg Omnibus. En af ruterne var Nørremøllevej – Finderupvej og om sommeren Bækkelund (Niels Bugges Kro).

I 1922 opretter Røde Kors Folkekuranstalten ved Hald og der opstår et behov for en busrute til ”Folkekuren” og Jens Henriksen får i 1922 tilladelse til ruten: Viborg – Folkekuren og om sommeren til Bækkelund.

I 1924 etablere en Jens Christian Nielsen sig som taxavognmand i Viborg.

Jens Henriksen ville gerne køre taxa og Jens Christian Nielsen ville gerne køre rutebil, så d. 20. februar 1926 indgår J. C. Nielsen, sammen med sin bror Peder Christian Nielsen, en byttehandel med Jens Henriksen.

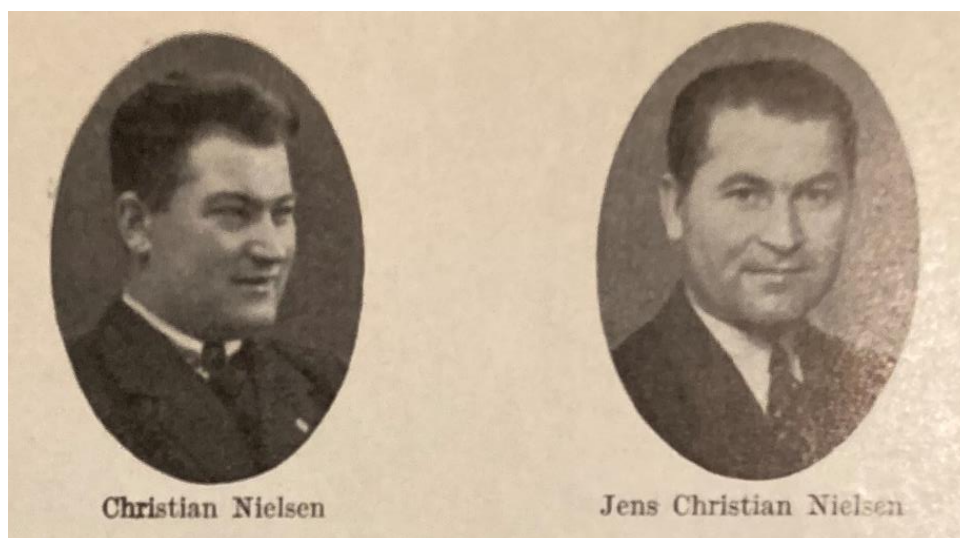
Jens Henriksen overtog taxaen og 10.000,-kr. og brødrene Nielsen overtog busruten og to busser af mærket Overland.

Hvem er så brødrene Nielsen?

Peder Christian er født d. 3. august 1896 og Jens Christian er født d. 18. august 1899.

Forældrene Jens og Mette Marie Nielsen havde et landbrug, Vedhovedgård, i Daugbjerg sogn.

Peder Christian var uddannet som vognmand og bliver altså rutebilssejer i 1926, hvorimod Jens Christian var uddannet landmand, men starter, som tidlige nævnt, som taxavognmand i Viborg i 1924.

Efterhånden som Folkekuren udvider med patienter hele året fra 1925 og viborgenserne valfarter til pavillonen i Bækkelund går busdriften strygende. I 1929 bliver endnu en bror, Niels Peter Nielsen ansat som chauffør. De to små Overland busser bliver hurtigt erstattet af 3 større gule busser.

I 1929 opfører Peder C. ”Egetoft”, Egeskovvej 13. Jens C. køber i 1935 ”Solbakken”, Egeskovvej 23, efter en tvangsauktion. Senere udvider han grunden ved køb af et areal af nabogrunden og får dermed plads til de store garageanlæg. (Det er også grunden til at der ikke er en Egeskovvej 21.)

I en artikel i Viborg Stifts-Tidende d. 20. februar 1936 står:

”Brødrene Chr. Nielsen og J. C. Nielsen er Folk, der er kendt af mange Mennesker i Viborg og adskillige andre, Indehavere af Viborg Omnibus, der jo kører i fast Fart fra Viborg til Folkekuren og om sommeren til Bækkelund. Årsagen til, at vi i Dag nævner deres Navne, er ikke Snevejret. Viborg Omnibus har i saa Henseende ikke givet Anledning til megen Omtale. Det skal se sort ud, dersom Omnibussen ikke klarer turene. I Vinteren 1929 maatte den i en halv Snes Dage gaa ud af den vante Rute; men ved at køre ind af Finderupvej og videre gennem Skydebaneterrænet klarede Brdr. Nielsen Tingene, og det fik de Ros for af de Mennesker, der benytter Omnibussen. I dag er det 10 Aar, siden Brdr. Nielsen overtog Ruten, og Dagen er ikke gaaet stille hen. De har fra mange Sider modtaget Beviser for, at Dagen skulde markeres, bl.a. i Form af Blomsterbuketter.”

Samme avis skriver i en artikel d. 16. april 1938 under overskriften:

”Ny bekvemt indrettet omnibus.

I det gode vejr de to første Paaskedage kørte Omnibussen Viborg-Folkekuren til Bækkelund, hvor der ikke mindst Skærtorsdag var mange mennesker. Ogsaa de to sidste Paaskedage vil ruten blive forlænget til Bækkelund, og fra og med i Morgen sætter Ruteautomobilejerne Brødrene Nielsen, Hald Ege, en ny Omnibus ind på Ruten. Det er en svensk Volvo Vogn, fabrikeret i Gøteborg og udstyret med alle de Raffinementer, som en Omnibus i Dag har. Blandt andet er der Solskinstag, saaledes at Taget på varme Sommerdage kan skydes tilbage. For Passagererne, af hvilke Vognen kan rumme 25, er der skabt mange Bekvemmeligheder. I det ydre fremtræder Vognen med en smuk støvgraa Farve med Rutens initialer malet paa hver side.”

Her ses en Volvo Bus LV 84 fra 1938. Måske så brødrene Nielsens sådan ud.

I begyndelsen af 2. verdenskrig indskrænkes mange af rutebilruterne i Viborg Amt, da der var stor mangel på benzin. Omnibusruten Viborg – Folkekuren – Bækkelund må kun køre fra banegården til Folkekuren om søndagen ej Bækkelund og kun den første og tredje søndag i måneden. P.g.a. benzinmanglen udstyres mange busser med generatorer. Senere under krigen mangler man gummi til dækkene på busserne. Viborg Stifts-Tidende skriver i en artikel d. 21. juli 1944 under overskriften:

9 dæk til Rutebilerne i Viborg Amt.

”Rutebilernes Landforening modtager daglig Rapporter om, at Rutebilerne efterhaanden må holde op med at køre, idet Manglen paa Dæk gør sig stærkt gældende. Varmeperioden har gjort det af med mange af de i Forvejen haardt medtagne Dæk – og det er sjældent, de kan fornyes. Vi har i Dag talt med Formanden for foreningen i Viborg Amt Vognmand Chr. Nielsen, Hald, der udtaler, at det også er betænkeligt i Viborg Amt.

Hvordan klarer Omnibussen til Hald sig? – Vi må nu nøjes med at køre med een Vogn, men foreløbigt gaar der ogsaa, idet vi kan tage Gummien fra et par opklodsede Vogne vi har. – Hvordan ordnes Fordelingen af Dækkene? – Hvert Amt faar tildelt et antal Dæk. Viborg Amt har faaet 9 Dæk; men vi aner ikke noget om, hvorlænge det varer, inden vi igen faar nogle. – Hvordan fordeles de saa? – Foreningen og Rutebiludvalget uddeler dem saaledes, at de der trænger haardst, faar først. Situationen er alvorlig for hele Landet, og det varer sikkert saa længe, inden Rutebiltrafikken gaar i staa mange Steder, hvor man ikke mere kan tage Dæk fra andre, opklodsede Vogne.”

Egetoft set fra luften i starten af 1950'erne.

I 1946 sælger Peder Christian Nielsen ”Egetoft” (Egeskovvej 13), da han har købt Landmandshotellet i Hobro og er derfor nu hotelejer og ikke mere rutebilejer. Jens Christian Nielsen viderefører nu alene omnibussen Viborg – Folkekuren – Bækkelund. I folkemunde var navnet ”De Gule Busser” mere naturligt, men hvornår det officielle navn bliver De Gule Busser vides ikke.

I en lille notits i VST d. 31. juli 1946 under **TILLYKKE** fremgår:

”Søndag d. 4. august 1946 vies i Laastrup Kirke Telefonistinde Frk. Inge Jensen, Datter af Paul Jensen, Nykøbing M. og Vognmand Viggo Nielsen, Søn af Hotelejer Peder Chr. Nielsen, Hobro, tidl. Ejer af Omnibussen til Folkekuranstalten, Hald Ege.”

Viggo Machenhauer Nielsen købte i 1972 De Gule Busser af sin onkel Jens Christian Nielsen. Inden da havde Jens Christian Nielsen, i 1952, købt Egetoft efter at huset havde haft flere forskellige ejere siden Peder Christians salg i 1946, sandsynligvis for at få mere garageplads til busser og taxaer, da han også drev taxakørsel (lillebilkørsel).

Viggos bror Jørgen Machenhauer Nielsen, var oprindeligt uddannet tjener, men efter aftjent værnepligt kommer han sin farbror (Jens Chr. Nielsen) til hjælp med kørsel af lillebil og bus. Dette giver ham lysten til lillebil- og busdrift og han etablerer i 1951 sin egen virksomhed: ”Jørgens Busser”. I 1970 købte han ”Egetoft” af sin onkel, efter at have boet til leje i huset. Jens Chr. forbliver ungkarl og bor til sin død, i 1989, i Solbakken (Egeskovvej 23). I mange år havde han en husholder, Hilda Nygaard, som også hjalp med lillebilkørslen. Hendes bror Alfred hjalp med buskørslen.

På dette billede fra 1953 ses den gule bus til Folkekuren på holdepladsen ved Hjultorvet i Viborg. Læg mærke til Søren Vig-Nielsens flotte bladkiosk, som desværre blev nedrevet i 1954.

De Gule Busser kørte som alle ruter før i tiden uden offentlige tilskud, men 1. januar 1983 oprettes Viborg Amts Fælleskommunale Trafikselskab (VAFT), hvor busruterne blev underlagt. Efterhånden blev ruterne udbudt i licitation med de fordele og ulemper som det har. Som sagt købte Viggo Machenhauer Nielsen ”De Gule Busser” i 1972 af Jens Chr. og han forestår driften indtil 1989, hvor Hans Ole Nielsen købte firmaet. Dermed ophørte familien Peder Chr., Jens Chr. og Viggo Machenhauer Nielsens ejerskab af De Gule Busser i Hald Ege. Hans Ole Nielsen er ikke familie, men lokal og bor i Søndermarken. Han er opvokset med busser i Hald ved Skive, hvor hans far ejede Nordfjends Rutebiler indtil 1992, hvor Hans Ole overtog ruten og kørte den som et firma under navnet De Gule Busser.

I 2021 solgte han skolebusruten 713 og rute 711, som kører til Gråmose fra Viborg over Hald Ege, Birgittelyst, Almind og Thorning og Knudstrup, til TK Bus i Viborg. I 2022 solgte han rute 712, som kører fra Viborg over Hald Ege, Dollerup og Finderup, også til TK Bus.

Hermed er en bus-æra i Hald Ege slut.

Hans Ole Nielsen har stadig De Gule Busser i Hald ved Skive indtil 2026, hvor ruterne skal ud i licitation.

Kilder:

Byens lys nr. 5 af Poul Erik Bendixen - Hald Ege 1917-2017 af Peter H. Iversen - Dansk Person- & Rutebiltrafik, samt Falcks Redningskorps 1936 - Viborg Stifts-Tidende – Danmark set fra luften (billedet at Egetoft og billedet fra Hjultorvet er fra en af Helmuth Spanggaards bøger: ”Viborg by og egn Før & Nu”

Poul G. Nielsen og
Poul H. Christensen